

Ma 20.1. klo 12-16: TAKO-toiminta kokoelmapolitiikassa

Moderaattorina TAKOn pj, tutkimuspäällikkö Minna Sarantola-Weiss, Helsingin kaupunginmuseo

12.00 Seminaarin avaus, kokoelmajohtaja Eija-Maija Kotilainen, Suomen kansallismuseo

12.10 Mitä hyvä kokoelmapoliittinen ohjelma sisältää,

projektipäällikkö Maija Ekosaari, Sämpäle-hanke ja intendentti Leena Paaskoski, Suomen metsämuseo Lusto

12.55 Kommenttipuheenvuoro tallennustyönjaon näkökulmasta, kokoelmapäällikkö Teemu Ahola,
Työväenmuseo Werstas

13.10 Poolityöskentelyyn osallistuminen kokoelmapolitiikassa, Sari Kainulainen, Lahden kaupunginmuseo

13.25 Keskustelua lyhyesti

13.30 Kahvitauko

14.00 Kokemuksia ja ongelmia, lyhyitä puheenvuoroja:

amanuenssi Heidi Pekkala, Mobilia

museonjohtaja Anne Sjöström, Naantalin museo

osastonjohtaja Vesa Hongisto, Museovirasto

14.30 Malli kokoelmien kartoitukseen: taidekokoelmat Keski-Suomessa,

erikoisasantuntija Eija Liukkonen, Museovirasto,

amanuenssi Jaana Oikari, Jyväskylän taidemuseo,

museonjohtaja Kari Kotilainen, Saarijärven museo

15.00 Ryhmätöitä: Miten TAKOon osallistuminen kirjoitetaan osaksi museon kokoelmapoliittista ohjelmaa ja miten se näkyy toiminnassa?

16.15 Ryhmätöiden purkua

17.00 Seminaaripäivä päättyy

17.30-20.00 Iltaohjelmaa: "Kolmen L:n näyttely" Suomen urheilumuseossa:

Lumi, lauta ja laskeminen. Näyttely kertoo suomalaisen lumilautailun tarinan 1980-luvulta tähän päivään.

Saamme opastuksen näyttelyyn sekä pientä suolaista ja juotavaa.

Iltaa kollegoiden seurassa voi jatkaa Taka-Töölön lukuisissa hyvissä ruokaravintoloissa, joita on
Urheilumuseon

lähistöllä.

Ti 21.1. klo 9-12: TAKO vuonna 2014

Moderaattorina TAKOn puheenjohtaja Minna Sarantola-Weiss, Helsingin kaupunginmuseo

8.45 Aamukahvi

9.00 Toisen seminaaripäivän avaus, TAKOn puheenjohtaja Minna Sarantola-Weiss

9.05 Mitä poolityöskentely antaa museoille ja edellyttää niiltä?

Alustus, TAKOn varapuheenjohtaja, museonjohtaja Johanna Lehto-Vahtera, Aboa Vetus & Ars Nova -museo

9.25 Paneelikeskustelu alustuksen aiheesta, puheenjohtajana Johanna Lehto-Vahtera

Panelisteina:

museonjohtaja Dan Lindholm, Länsi-Uudenmaan maakuntamuseo

intendentti Elina Kallio, Helsingin kaupunginmuseo

vs. intendentti Anna Kangas, Vantaan kaupunginmuseo

amanuenssi Reija Eeva, Etelä-Karjalan museo

amanuenssi Anni Wallenius, Suomen valokuvataiteen museo

museotoimenjohtaja Hanna-Kaisa Melaranta, Varkauden museo

10.45 Verkkosivusto ja Webropol-lomake tallennustyönjaon seurannan välineinä,
yli-intendentti Miikka Haimila, Museovirasto &
kokoelmapäällikkö Teemu Ahola, Työväenmuseo Werstas
11.15 Museoviraston kehittämispalvelut -yksikkö tallennustyönjaon seurannassa, erikoisasiantuntija Anu Niemelä
11.30 Tietoisku: Suomen itsenäisyyden 100-vuotisjuhlavuosi -projekti: miten museokenttä osallistuu siihen,
museopalvelujohtaja Elina Anttila
11.45 Keskustelua TAKO:n toiminnasta ja puheenjohtajan valinta vuosiksi 2014-15,
puheenjohtajana Minna Sarantola-Weiss
12.15 Lounas ja kahvi (omakustanteinen)

Ti 21.1. klo 13-16: Maakuntamuseoiltpäivä - Alueellisuus versus valtakunnallisuus

Tilaisuus on avoin kaikille

Moderaattorina Dan Lindholm, Länsi-Uudenmaan maakuntamuseo

13.00 Maakuntamuseoiden rooli tallennustyönjaossa ja poolityöskentelyssä, ovatko maakuntamuseot erityisalueidensa ohjaavia ja koordinoivia museoita yli maakuntarajojen? Johdanto, museonjohtaja Merja Heiskanen, Kuopion museo
13.25 Satakunnan museon puheenvuoro, amanuenssi Johanna Jakomaa
13.45 Keski-Suomen museon puheenvuoro, vs. museotoimenjohtaja Heli-Maija Voutilainen
14.05 Tauko (Café Kansallismuseo avoinna)
14.20 Maakuntamuseoiden lyhyitä puheenvuoroja
14.20 kokoelmapäällikkö Riitta Kela, Tampereen muset
14.35 amanuenssi Hanna Kyläniemi, Lapin maakuntamuseo
14.50 museonjohtaja Antti Mäkinen, Kainuun museo
15.05 Maakuntamuseoiden tehtävät ja TAKO-työskentely, erikoisasiantuntija Marianne Koski, Museoviraston kehittämispalvelut
15.25 Keskustelu maakuntamuseoiden tehtävistä ja rooleista, puheenjohtajana Dan Lindholm
16.15 Seminaari päättyy

Teksti:Teemu Ahola

Järjestyksessään kuudes TAKO:n tammikuun seminaari keräsi kaksipäiväiseen tapahtumaan lähes 200 osanottajaa. Ensimmäisen seminaaripäivän teema oli TAKO-toiminta kokoelmapolitiikassa. Toisena seminaaripäivänä julkaistiin TAKO:n uudet verkkosivut ja keskusteltiin maakuntamuseoiden roolista valtakunnallisessa tallennustyönjaossa.

Seminaaripäivät avasi Suomen kansallismuseon kokoelmajohtaja Eija-Maija Kotilainen. Hän kertoi puheenvuorossaan kansallismuseon uudesta organisaatiosta. Kotilainen loi myös katsauksen valtakunnalliseen tallennustyönjakoon ja Kansallismuseon rooliin tässä kokonaisuudessa ja myös poolityöskentelyssä.

Intendentti Leena Paaskoski Suomen Metsämuseo Lustosta ja projektipäällikkö Maija Ekosaari Tampereen museoista esittelivät viime vuonna valmistuneen kokoelmapolitiikan muistilistan museoille. Muistilista on ensimmäinen koottu esitys siitä, mitä museon kokoelmapoliittinen ohjelma voisi sisältää. Esitystä seurasi kaksi kommenttipuheenvuoroa. Kokoelmapäällikkö Teemu Ahola Työväenmuseo Werstaalta tarkasteli

kokoelmapolitiikkaa valtakunnallisen tallennustyönjaon näkökulmasta. Ahola nosti esiin seikkoja, joita tulisi määritellä ohjelmaa työstettäessä. Kokoelmapäällikkö Sari Kainulainen Lahden kaupunginmuseosta käsitteli kysymyksiä, jotka museoiden tulisi ottaa huomioon kirjoittaessaan poolityöskentelyyn osallistumisesta kokoelmapoliittisissa ohjelmissaan.

Iltapäivällä seminaariväki kuuli lyhyitä puheenvuoroja kokoelmapoliittisista ohjelmista ja niiden työstämisestä. Otsikolla kokemuksia ja ongelmia aiheesta alustivat amanuenssi Heidi Pekkala Mobiliasta ja osastonjohtaja Vesa Hongisto Museovirastosta.

Taidemuseosektorilla tehtävästä kokoelmien hallinnasta tulivat kertomaan erikoisasiantuntija Eija Liukkonen Museovirastosta yhdessä Jyväskylän taidemuseon amanuenssin Jaana Oikarin ja Saarijärven museon johtajan Kari Kotilaisen kanssa. Keski-Suomen museoiden taidekokoelmia on kartoitettu Museoviraston organisoimassa pilottihankkeessa. Oikari ja Kotilainen kertoivat pilottihankkeen tuottamista kokemuksista ja havainnoista.

Ensimmäisen päivän päätti ryhmätyösesio, jonka aiheena oli TAKO-toiminnan kirjoittaminen osaksi museoiden kokoelmapoliittisia ohjelmia. Kukin ryhmä sai omassa puheenvuorossaan nostaa esiin keskeiset seikat, jotka olivat nousseet ryhmäkeskusteluissa esiin.

Seminaariväki kokoontui illanviettoon Suomen urheilumuseoon. Ohjelmassa oli museon näyttelyihin tutustumista, urheiluaiheista tietoisaa ja vapaata seurustelua.

Tiistaipäivä käynnistettiin pohtimalla mitä poolityöskentely antaa museoille ja toisaalta, mitä se museoilta edellyttää. Aiheesta alusti TAKO:n varapuheenjohtaja, Aboa Vetus & Ars Novan museonjohtaja Johanna Lehto-Vahtera. Alustusta seurasi vilkas paneelikeskustelu, johon myös yleisö otti mukavasti osaa. Panelisteina olivat museonjohtaja Dan Lindholm Länsi-Uudenmaan maakuntamuseosta, intendentti Elina Kallio Helsingin kaupunginmuseosta, vs. intendentti Anna Kangas Vantaan kaupunginmuseosta, amanuenssi Reija Eeva Etelä-Karjalan museosta, amanuenssi Anni Wallenius Suomen valokuvataiteen museosta ja museotoimenjohtaja Hanna-Kaisa Melaranta Varkauden museosta. Panelistit pohdiskelivat varsin monipuolisesti TAKO:n museolle antamaa hyötyä, unohtamatta kuitenkaan verkostotoiminnan vaatimuksia yksittäiselle museolle. Keskustelun kokonaissävy oli hyvin positiivinen ja TAKO-toiminta nähtiin museoiden voimavarana ja mahdollisuutena kehittää museon toimintaa. Kiinnostavina ajatuksina nousivat esille mm. sen miettiminen, mitä museo voisi tehdä muissa pooleissa kuin niissä, joiden toimintaan se on tähän asti osallistunut sekä ilmaan heitetty idea TAKO-poolijaon uudistamisesta.

Paneelikeskustelun jälkeen oli vuorossa TAKO-verkoston uusien verkkosivujen julkistus. Teemu Ahola ja Museoviraston yli-intendentti Miikka Haimila esittelivät uudet sivut, jotka löytyvät osoitteesta <http://www.tako.nba.fi>. Verkkosivuille on kerätty kaikki TAKO-toimintaan liittyvä tieto ja materiaali. Sivuilta löytyy myös valtakunnallinen tallennustyönjako. eDuuni-alusta jatkaa TAKO-toiminnan alustana. eDuunia on kehitetty lisäämällä alustalle keskusteluryhmiä liittyen mm. nykydokumentointiin, tallennustyönjakoon ja tallennusteemojen mustiin aukkoihin. Sähköisen työkalun kehitystyö jatkuu vielä raportointivälineiden kehittämisellä. Myös verkkosivustoa päivitetään kevään aikana sisällön ja kieliversioiden osalta.

Erikoisasiantuntija Anu Niemelä jatkoi aiheesta kertoen tarkemmin tallennustyönjaon raportoinnista ja siihen liittyvästä kehitystyöstä. Raportointi tullaan toteuttamaan Webropol-lomakkeiden avulla. Koska raportoitavaa tietomassaa on odotettavissa paljon, on raportointityökalut kehitettävä huolella, Niemelä totesi.

Museopalvelujohtaja Elina Anttila Museovirastosta kertoi ajankohtaisia kuulumisia Suomen itsenäisyyden 100-vuotisjuhlavuoden projektista. Projektille ollaan parhaillaan muodostamassa ohjausryhmää. Anttilan mukaan konkreettisempi hankesuunnitelma valmistuu alkusyksystä. Projektin myötä ollaan suunnittelemassa Suomi- ja Minun Suomi -kokoelmia, joista ensimmäinen olisi museoiden yhdessä tuottama kansalliskokoelma ja jälkimmäinen henkilökohtainen virtuaalikokoelma itselle tärkeistä objekteista. Myös Suomen historiaa luotaavaa digitaalista peliä on väläytetty yhdeksi projektissa mahdollisesti tuotettavaksi tuotteeksi.

TAKO:n ohjausryhmän puheenjohtaja Minna Sarantola-Weiss summasi esityksessään mennyttä toimintavuotta: valtakunnallisen tallennustyönjaon julkaiseminen ja siihen liittyvä kehitystyö oli vuoden keskeisimpiä toimia. Valtaosa tallennustyönjaossa mukana olevista museoista on jo allekirjoittanut sopimuksen. Tallennustyönjaon jatkokehittäminen on myös tulevan vuoden tärkeitä teemoja. Pooleissa tuotetaan uusia hankkeita ja syvennetään tallennustyönjaon osa-alueita yhteisvoimin. TAKO-toiminnasta pyritään aktiivisesti levittämään tietoa myös taidemuseokentälle. Käyttölupa-asiakirjojen työstäminen yhdessä Museoviraston kuvakokoelmien kanssa on yksi tulevaisuuden tärkeitä tehtävistä.

Minna Sarantola-Weiss ilmoitti siirtyvänsä sivuun TAKO:n ohjausryhmän puheenjohtajan paikalta. Minna on ollut verkoston puheenjohtajana toiminnan alusta alkaen ja tehnyt ansiokkaan työn verkoston käynnistämisessä ja toiminnan vakiinnuttamisessa. TAKO-verkoston uudeksi puheenjohtajaksi valittiin Teemu Ahola.

Iltapäivän aikana pureuduttiin kysymykseen maakuntamuseoiden roolista tallennustyönjaossa ja poolityöskentelyssä. Ovatko maakuntamuseot erityisalueidensa ohjaavia ja koordinoivia museoita yli maakuntarajojen? Aiheesta alustivat museonjohtaja Merja Heiskanen Kuopion kulttuurihistoriallisesta museosta, amanuenssi Johanna Jakomaa Satakunnan museosta ja vs. museotoimenjohtaja Heli-Maija Voutilainen Keski-Suomen museosta. Tämän jälkeen amanuenssi Hanna Kyläniemi Lapin maakuntamuseosta, kokoelmapäällikkö Riitta Kela Tampereen museoista ja museonjohtaja Antti Mäkinen Kainuun museosta toivat oman näkemyksensä maakunnallisen museon TAKO-toiminnasta.

Puheenvuorot käsitelivät TAKO-toimintaa käytännön museotyön näkökulmasta. Avauksissa pohdittiin maakuntamuseon roolia ohjaajana ja neuvonantajana oman alueensa ei-ammattillisille museoille. Puheenvuoroissa nostettiin esiin mahdollisuuksia luoda alueellista työnjakoa ei-ammattillisille museoille, miten vahvistaa museoiden kokoelmaprofiilien erityisalueita ja toisaalta miten tuoda näitä kokoelmia esiin myös kansallisella tasolla. Museoviraston kehittämisspalveluiden erikoisasiantuntija Marianne Koski tarkasteli omassa puheenvuorossaan maakuntamuseoiden tehtäviä ja TAKO-työskentelyä. Yleisö osallistui keskusteluun ja esiin nostettiin toive maakuntamuseoiden ja valtakunnallisten erikoismuseoiden entistä tiiviimmistä tallennusteemoja koskevasta keskustelusta. Yhteistyön lisääminen olisi tallennustyönjaon kannalta erittäin toivottavaa.

Yleisökeskustelun myötä kaksipäiväinen TAKO-seminaari saateltiin tältä vuodelta päätökseensä. Takana oli varsin onnistunut kaksipäiväinen, johon mahtui kosolti punnittua puhetta ja hyviä keskustelunavauksia. TAKO:n ohjausryhmälle päivien aikana käyty ajatustenvaihto jätti paljon hyviä kehittämissideoita ja pohdittavaa tulevaan toimintaan.

Sekä esiintyjien alustukset että yleisöpuheenvuorot antoivat vahvan vaikutelman siitä, että TAKO-toiminta on muodostunut osaksi museoiden perustyötä. Museoilla on varsin selvä ja realistinen näkemys TAKO-työn hyödyistä, mutta myös siitä mitä TAKO museoilta vaatii. Useammassa puheenvuorossa nostettiin esiin toive siitä, että TAKO-työssä päästäisiin seuraavalle tasolle, kohti syvällisempää ja kehittyneempää toimintaa.

Tätä TAKO-työ eittämättä kaippaa ja museokentällä on siihen myös erittäin hyvät edellytykset. Itse asiassa museot ovat omalla toiminnallaan pooleissa viemässä TAKOa sen seuraavalle asteelle. Kokoelmien avaimet -hanke on tästä yksi hyvä esimerkki. Tallennustyönjakoon liittyen nelospoolin alaisuuteen perustetut työryhmät ovat toinen erinomainen edistysaskel TAKO-työn kehittämisessä.

Toivottavasti uudet verkkosivut ja eDuunin keskusteluryhmät tuovat omalta osaltaan lisätukea TAKO-toiminnan ja tallennustyönjaon jatkokehittämiseen ja toiminnan syventämiseen. Museokentällä on tällä hetkellä tekemisen meininki, se tuli varsin selvästi esiin seminaaripäivien kuluessa. Tästä on hyvä jatkaa!
(13.2.2014)